

בריתנו וצדקה

המכון להוצאת כתבי ומאמרי מורינו הגאון רבי יצחק ברנד שליט"א

מהודו מופצים שני שיקוצים

קורונת דלתא ופאות מבתי עבודה זרה

חרון אף מהודו • תמצית ההיתרים, ודחייתם • חומר הנאה מתקרובת ע"ז, יותר מאכילת חזיר ונבילה

וא"כ אפשר לתלות, שחרון אף ה' שנתפשט מהודו לכל העולם, הוא בעקבות התפשטות שיקוף תקרובת ע"ז מהודו לעולם, שבכל מקום שיש נשים שיש להן פאות משער אמיתי בלי השגחה משעת גזיזה, יש התפשטות של תקרובת ע"ז.

תמצית ההיתרים, ודחייתם

ואף שיש רבנים שחיפשו היתרים, הם תמוהים ביותר, כשנתגלה שהפאות מן הטמפלים של הודו הם מתקרובת ע"ז נעיי מרן רבינו הגריי"ש אלישיב זצ"ל, בשנת תשס"ד ורוב הפאות שבעולם הם משם, והנשים כבר התמכרו לפאות, ממילא חפשו להתיר זה, כל אחד בהיתר תמוה אחר. י"א שכל הפסלים שם הם לא עבודה זרה; או שהגילוח זה לא מעשה עבודה; או שזה לא בפני העי"ז; או שהשערות הם לא תקרובת; או שזה לא בא מהודו; בלי ראיות מספיקות להתיר. **ואף** שכדי להיזהר מעבודה זרה היה אפשר בפאה סינטטית [אחרי נתינה למעבדה של בדיקת שעטני שלא יהא מעורב שער אמיתי], אבל זה לא אותו יופי של שערות או עכ"פ לא יותר יפה משערות, ואילו הנשים רוצות כמו שערות או יותר יפה משערות. וכיון שהנשים רוצות, מרגישים כמה רבנים שצריך לחפש היתרים, גם אם הם תמוהים.

אבל האמת שהע"ז והפסלים בהודו הם ע"ז נעיי מורה נבוכים (ח"ג פ"ק טו), אבן עזרא (שמות, ט, כג; בראשית, מו, לד), רבי סעדיה גאון (מוה"ק, שמות, עמוד קצז), ספר הברית (פנחס אליהו, ח"א, מ' יג, אות ז), רבינו בחיי (ויקרא, א, ט), מלבי"ם (זכריה, יג, ב; יחזקאל, מו, ה), חתם סופר (מ"ב, י"ד, ס"י קלג), נודע ביהודה (ב, א"ח, ס"י קיא) מפורש שהפסל נאסר בהנאה, וכן בן איש חי (שנה ב, מסעי, ס"י מט). והגילוח הוא מעשה עבודה שחייבים עליו מיתה [רמב"ם (ס"ה"מ, ל"ח, טו, מעביר שערו לנמוס); חינוך (ימרו כט)]. וכן זה לפני העי"ז, כמו שיש עדויות לזה. והשערות הם תקרובת, כמו שובר מקל נע"ז (דף נ ע"ב), יו"ד (ס"י קלט ס"ג) וכמו

חרון אף מהודו

צריך להתעורר מה עושה הקב"ה בעולם, שמהודו מתפשט בכל העולם המגפה של הקורונה בוריאנט דלתא, ומלבד עצם המגפה, יש סכנת סגירת בתי מקדש מעט. ומאידך השערות מהטמפלים של הודו שעושים מזה רוב רובם של הפאות בעולם, משם יוצאים כשמונה טון שערות כל יום [רוב עשיית הפאות הוא בסין], והם מופצים בכל העולם.

זהם תקרובת עבודה זרה כמו שפסק מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל (קונן משו"ת ח"ג ס"י קיט), ואחריו הרבה גדולי ישראל [מרן הראב"ד הגי"ר משה שטרנבוך שליט"א בשו"ת תשובת והנהגות (ס"ה ס"י נס), והגי"ר נסים קרליץ זצ"ל בחוט שני (שנת ג, עמוד לד)].

זזה ע"פ הרמב"ם (ספר המלוות, ל"ח ו) שמעביר שערו לכמוש חייב מיתה, וכ"כ החינוך (מנחה כט). ופסק השו"ע (יו"ד ס"י קלט ס"ג): כיצד, עבודת כוכבים שעובדים אותה שמקשקשים לפנייה במקל ושיבר מקל לפנייה, נאסר, מפני ששבירת המקל דומה לזביחה.

בהנאה מתקרובת עבודה זרה יש שני לאוין, ומקבל שני פעמים מלקות. כמ"ש הרמב"ם (הלכות עבודה זרה, ג, ב): עבודת כוכבים ומשמשיה ותקרובת שלה וכל הנעשה בשבילה אסור בהנאה שנאמר (דברים, ג, טו) וְלֹא-תִבְיָא תוֹעֵבָה אֶל-בֵּיתְךָ וְכָל הַנְּהַנָּה בְּאֶחָד מִכָּל אֵלוֹ לֹקְחָה שְׁתֵּים, אֶחָת מִשּׁוֹם וְלֹא-תִבְיָא, וְאֶחָת מִשּׁוֹם וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֶרֶם.

דברים (ו, טו): וְלֹא תִבְיָא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתְךָ וְהִייתָ חֶרֶם כְּמֵהוּ שִׁקְצֵי תִשְׁקָצְנֻוּ וְתַעֲב תִּתְעַבְנֻוּ כִּי חֶרֶם הוּא. שם (יג, יח) וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֶרֶם לְמַעַן יָשׁוּב ה' מִחֶרְוֹן אָפוֹ וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרַחֲמֶיךָ וְהִרְבֶּךָ כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם.

ספרי (דברים, פרשת ראה, פסקה טו): לְמַעַן יָשׁוּב ה' מִחֶרְוֹן אָפוֹ, כָּל זְמַן שֶׁעֲבוּדָה זָרָה בְּעוֹלָם - חֶרְוֹן אָף בְּעוֹלָם. נִסְתַּלְקָה עֲבוּדָה זָרָה מִן הָעוֹלָם - נִסְתַּלַּק חֶרְוֹן אָף מִן הָעוֹלָם.

תקרובת נתפסו הדמים, וי"א גם תחליפי תחליפין [תוספתא (קידושין ד' ט'), שו"ע (יו"ד סי' קמה סעי' ט), רמב"ם (הל' אשוח פ"ה הל' ב').]
(ו) פועל שעובד בחזיר לא נאסר שכרו, ואילו פועל שעובד בתקרובת נאסר שכרו. (ע"ז דף סג ע"א, ודף יט ע"ב). ונ"מ לגבי סורקת פאה. **(ז) אכילת חזיר אינו בכלל יהרג ואל יעבור, ואילו תקרובת י"א שהוא בכלל יהרג ואל יעבור** [שו"ע (סי' קנה סעי' ב) בשם י"א, ועיי' בביאור הגר"א (שם) שזה דעת הרמ"א]. **(ח) אשה שאוכלת חזיר אין הבעל עובר, אבל בתקרובת עובר גם הבעל משום לא תביא תועבה אל ביתך, וממילא לא שייך בזה אין בידו למחות, או מוטב שיהיו שוגגין.** [ועיי' במאמר "בדיני לא תביא תועבה אל ביתך"]. **(ט) המשכיר בית למי שאוכל חזיר, אין המשכיר עובר, אבל המשכיר בית למי שיש לו תקרובת, עובר גם המשכיר אם זה בא"י.** [ע"ז דף לא ע"ב], רמב"ם (י' ד'), שו"ע (יו"ד סי' קד סעי' ט), ועיי' שו"ע (סי' ז'). **(י) באכילת חזיר לא כתוב שמביא חרון אף ה', אבל בתקרובת כתוב (דברים, יג, יט) ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבה פאשר נשבע לאבתיך.**

על-כן צריך לעשות הכל לבער תועבה זאת מישראל וזוהי יסיר ה' חרון אפו מכל העולם, ובפרט מכל עם ישראל, וזוהי לברכת ונתן לך רחמים ורחמך והרבה פאשר נשבע לאבתיך. (ע"ע במאמר 'נשמתם מאד לנפשותיכם' - תרמי משמע).

בצירת עטרות של שיבולים (ע"ז דף נא ע"א)]. **ורוב השערות בעולם הם מן הטמפלים** [הראב"ד רבי משה שטרנבוך שליט"א (תשובות והנהגות, ח"ה, סי' נט), וכן במאמרי בריתי יצחק (תקרובת ע"ז, חומר איסור תקרובת ע"ז). וכן זה מצוי בגלל האיסוף המקומי הענק, עיי' מ"ב (סי' מס, ס"ק מט), ובסוף מאמר דחיית היתרים של פאות מהודו (הוצא נאמר נרימי יחק, וכן נאמר יופי יהודי), וכן בספר פאת קדמה (הוצא נאמר החכמה)]. **וכן יש שסמכו שהשערות לא באים מהודו, בדברים שאין לסמוך עליהם. והרבה שטענו שיכולים להכיר אם זה מהודו, אולם אחרי שבדקו אותם, נפלו בפח שטענו על מה שבא מהודו זה לא בא מהודו. או יש סומכים על המחירים, שקונים ביוקר ואומרים שמה שבא מהודו הוא בזול, והיתר זה תמוה ביותר, עיי' יו"ד (סי' שג סעי' ב) שרק אם האיסור הוא ביוקר וההיתר בזול והוא קונה בזול יש שמתירים, אבל אם ההיתר ביוקר והאיסור בזול, חשודים לשקר ולמכור ביוקר את האיסור. ולא מהני, אלא רק השגחה משעת גזירה.** [ועיי' בחשוקי חמד (ברכות דף יט ע"ב) שהגרי"ש אלישיב מחייב להסיר פאה של תקרובת ע"ז לבתולה שנפלה שערותיה מפני המחלה, אף שמתבזית לפני כל חברותיה].

וי"ש שטוענים שתקרובת נחשב רק אם יש נתינה לע"ז, ולא רק שבירה בלי נתינה (עיי' ספר הלעקסה), וטוען שכאן לא נותנים השערות לע"ז, רק לשבור את האגו של יופי השערות. אף שיש הרבה עדויות שכן נותנים השערות לע"ז, והגזירה היא כבר הנתינה. אולם גם את"ל שאין נתינה, אבל גם שבירת מקל אין בה נתינה והיא תולדת שחיטה שחייב ונאסר אף בלי נתינה נוספת, עיי' חולין (דף מ ע"א) רק שבירה לבד אוסרת. וכן תקרובת היא דומיא דקרבתות, שאחד מתפקידי קרבן כאילו אדם שובר את עצמו, עיי' רמב"ן (ויקרא, א, ט) ורבינו בחיי (שם), (עיי' נל זה בקונטרס דחיית היתרים של פאות מהודו, נמצא נאמר נרימי יחק, וכן נאמר יופי יהודי). והפסק של הגרי"ש אלישיב הוא ברור בלי שום פקפוק וערעור, ואחרי פטירתו נתבררו הדברים עוד יותר בבי"ד בביתו של הראב"ד הגר"מ שטרנבוך (ר"ס תמוז קס"ח).

חומר הנאה מתקרובת ע"ז, יותר מאכילת חזיר ונבילה

(א) בחזיר יש רק מלקות אחד. ואילו בהנאה מתקרובת יש שני מלקות, לא תביא תועבה, ולא ידבק בידך מאומה מן החרם (רמב"ם הל' ע"ז פ"ה הל' ב'). **ויש גם שתי מצוות עשה, שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו, וכן במצוות ביעור ע"ז (פ"ה הל' א').**
(ב) חזיר מותר בהנאה, ואילו תקרובת אסור בהנאה. **(ג) המשחה חזיר בביתו אינו עובר איסור, ואילו המשחה תקרובת בביתו עובר משום לא תביא תועבה אל ביתך (פ"ה הל' ד').** **(ד) המסתכל על בשר חזיר להנות מיופיו אינו עובר איסור, ואילו בתקרובת עובר. ונמצא שהמראה יופי תקרובת לרבים בין לאיש ובין לאשה, מכשיל את הרבים (יו"ד סי' קמג סעי' טו).** **(ה) המוכר חזיר לא נתפסו הדמים, ואילו המוכר**

מכתב הגר"י אפרתי שליט"א
שנכתב בציווי של שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א
 פורסם בידת נאמן, ג' אלול תשע"ט

RABBI JOSEPH I. EFRATI
 Head of The Institute for Advanced
 Studies in Halacha for Agricultural Settlements

יוסף י. אפרתי
 ראש מכון המחקר ללימודים
 בתורה ובחוקים

בציווי מן השר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א -
 מן רבני קהילת הגר"ש אלישיב לצ"ק -
 השמירה המיוקרת אמת ע"כ במדינת
 האגו ה"ל ש"י של גרניווגר ע"כ
 ומשם הוא נפילת במקומות היקרה.

יוסף י. אפרתי

02-5843174 | 02-6502608 | 02-6617753 | 02-6617753 | 02-6617753 | 02-6617753

ניתן להשיג את הגליונות גם באתר 'בריתי יצחק'
 וכן בדואר אלקטרוני TALMIDIM2@GMAIL.COM

נכתב בעזה"ת ע"י מורינו הרב שליט"א
 ר"ח אלול תשפ"א